

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

**СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Назва курсу	Науково-дослідна робота студентів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Корчинська Жанна Михайлівна
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	zhanna/korchynska@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=6897
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	3 кредити ЄКТС / загальна кількість годин – 90 годин
Обсяг курсу	Кількість годин (денна ф.н.): 44 годин – аудиторні заняття (24 години лекційні, 20 годин практичні заняття); 46 годин – самостійна робота студента. Кількість годин (заочна ф.н.): 12 годин – аудиторні заняття (8 години лекційні, 4 годин практичні заняття); 78 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, практичних робіт, семінарських занять, консультацій тощо.
Анотація до курсу	Курс «Науково-дослідна робота студентів» займає важливе місце у системі підготовки фахівця-географа, оскільки є дисципліною, що допомагає формувати навички основ наукової роботи, теоретичні основи етапів наукового дослідження і практичних знань щодо впровадження результатів НДРС. Основним завданням є отримання теоретичних знань у студентів, в результаті яких у них формується цілісне уявлення про науково-дослідницький процес, а також застосування практичних вмінь при підготовці і написанні курсових і дипломних робіт, наукових публікацій тощо.
Ключові слова	Науково-дослідна робота студентів, наука, наукове дослідження, наукові публікації.

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою навчальної дисципліни «Науково-дослідна робота студентів» є підготовка студентів до проведення самостійних наукових досліджень у сфері географії та раціонального природокористування; оволодіння методами дослідницької роботи і набуття необхідних практичних навичок для її проведення.</p> <p>Основними цілями курсу є формування у студентів цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; ознайомлення студентів з сучасними технологіями, методами, формами та засобами написання дипломних робіт; з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; навчання студентів застосовувати сучасні технології наукового дослідження у вищій школі та ін.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, компетентності (ЗК) усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p>ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.</p> <p>ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).</p> <p>ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.</p>
<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія»:</p> <p>ОК 2.1 “Загальне землезнавство”;</p> <p>ОК 2.2 Геологія загальна та історична</p> <p>ОК 2.3 Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретико-методичні основи проведення наукових досліджень. РН 5, 8, 10. - основні методологічні та методичні підходи до вивчення конкретних об'єктів, явищ чи процесів, тобто методологію наукових досліджень. РН 3, 9 - основні форми НДРС, види студентських праць та особливості їх підготовки. РН 7, 8, 9 - загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи наукових досліджень, їх зміст, функції та шляхи їх застосування. РН 3, 9, 10 - етапи наукових досліджень та структуру наукових робіт. РН 9, 10 11 <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - раціонально творчо мислити, розв'язувати наукові проблеми. РН 9 - формулювати тему дослідження, визначати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження. РН 8 - збирати та опрацьовувати вихідну інформацію. РН 2 - планувати та організовувати наукове дослідження. 8 - правильно обирати методи наукових досліджень. РН 3, 10 - розрізняти поняття методології, методики, організації та технології наукових досліджень, поняття наукового методу. РН 3, 7, 9, 10 - вибирати напрями наукового дослідження. РН 9 - формулювати висновки та пропозиції. РН 2 - правильно і коректно оформляти результати наукових досліджень. РН 10 - аргументовано виступати з доповідями за підсумками творчої наукової роботи. РН 11 - впроваджувати результати досліджень в практику. РН 11 - раціонально творчо мислити, розв'язувати наукові проблеми. РН 9 - оформляти результати наукових дослідження та представляти зацікавленій аудиторії свої розробки. РН 11
<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесні методи – лекція, бесіда, диспут.</p> <p>Наочні методи – виконання практичних робіт, усне опитування на практичних заняттях, ситуаційні завдання прикладного характеру, ілюстрації, демонстрації, презентації, реферати.</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності – контроль за самостійною роботою студентів.</p> <p>Інтегровані (універсальні) методи.</p> <p>Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності – поточне опитування, модульне контрольне опитування, підсумковий контроль.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Технічні засоби: дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації тощо); технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі, Інтернет ресурси) для пред'явлення дидактичного матеріалу; - пакети завдань для модульного та підсумкового контролю; система віртуального навчання «Moodle»; офісні додатки; сервіс Google Meet.</p> <p>Обладнання: атласи, прилади і матеріали Кабінету геології, карти.</p>

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Науково-дослідна робота студентів» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів визначених навчальною частиною за робочими навчальними планами в межах годин, які відведені на практичні заняття. До виконання модульної роботи допускаються студенти, які виконали усі практичні роботи, що передбачені програмою дисципліни. По 5 практичних робіт дають можливість отримати максимум 50 балів до початку модульної контрольної роботи.</p> <p>Виконання модульної контрольної роботи передбачає виконання студентом завдань трьох рівнів складності: перший – 5 тестів (2 бали за кожну правильну відповідь (разом 10 балів)); другий – 2 терміни (5 балів за повне визначення кожного терміну (разом 10 балів)); третій – 2 теоретичні запитання (15 балів за вичерпну відповідь кожного запитання (разом 30 балів)). Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.</p> <table border="1" data-bbox="459 719 1445 1084"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Вид діяльності здобувача вищої освіти</th> <th colspan="2">Модуль 1</th> <th colspan="2">Модуль 2</th> </tr> <tr> <th>Кількість</th> <th>Макс. кількість балів (сумарна)</th> <th>Кількість</th> <th>Макс. кількість балів (сумарна)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Практичні заняття</td> <td>5</td> <td>50</td> <td>5</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Модульна контрольна робота</td> <td>1</td> <td>50</td> <td>1</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Разом</td> <td></td> <td>100</td> <td></td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.</p> <p>Після завершення другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом за семестр навчання. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому, у підсумкову оцінку не враховуються (не додаються) бали накопичені студентом впродовж навчального семестру.</p>	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Практичні заняття	5	50	5	50	Модульна контрольна робота	1	50	1	50	Разом		100		100
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2																						
	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)																					
Практичні заняття	5	50	5	50																					
Модульна контрольна робота	1	50	1	50																					
Разом		100		100																					
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік у формі усної перевірки знань.</p>																								
<p>Зміст курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1.</p> <p>Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності. Науково-дослідна робота студентів.</p> <p>Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень.</p> <p>Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології.</p> <p>Тема 4. Методи та методика наукових досліджень.</p> <p>Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження.</p> <p>Змістовий модуль 2.</p> <p>Тема 6. Наукова організація дослідного процесу</p> <p>Тема 7. Основні етапи наукового дослідження</p> <p>Тема 8. Організація викладу результатів наукового дослідження</p> <p>Тема 9. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.</p>																								

Література для вивчення дисципліни	<p>Тема 10. Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи. Тема 11. Міжнародне співробітництво України в науково-дослідній сфері.</p> <p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дорошенко В.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. - 156 с. 2. Сардак С.Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник / С. Е. Сардак. – Дніпро : ДГУ, 2018. – 103 с. 3. Мороз Л.І., Мороз І.В., Литвиненко І.С., Прасол Д.В., Чугуєва І.Є. Науково-дослідна робота студентів у вищих навчальних закладах: Навчально-методичний посібник. – Миколаїв: Вид-во «Арнекс», 2017. – 162 с. 4. Тележенко Л.М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Тележенко, Н. А. Дзюба, М. А. Кашкано, Л. О. Валевська ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Херсон: Вид. Гринь Д.С., 2016.- 192 с. - Бібліогр.: с. 187-190. 5. Основы научных исследований. География / Под ред. Н. Д. Пистуна и Г. И. Швевса. – К.: Выща шк. Головное изд-во, 1988. – 192 с. 6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень [Текст] : Підручник / М.Т.Білуха. – К.: АБУ, 2002. – 480 с. 2. Головій В.М. Основи наукових досліджень: методологія, організація, оформлення результатів: Навч. посібник / Головій В.М. – К.: Хай-Тек Прес, 2010. – 344 с. 3. Жучкова В. К. Методы комплексных физико-географических исследований : учеб. пособие. для студ. вузов / Жучкова В. К., Э. М. Раковская. – М: Издательский центр «Академия», 2004 – 368 с. 4. Зянько В.В. Основи науково-дослідної роботи: Навчальний посібник./ В.В. Зянько, Н.О. Коваль, Т.О. Журко – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 143 с. 5. Кілінська К.І. Основи науково-дослідної роботи з географії: Навч. посібник / К. І. Кілінська. – Чернівці: Рута, 2001. – 112 с. 6. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с. 7. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. 8. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2009. – 206 с. 9. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с. 10. Основи методології та організації наукових досліджень : Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с. 11. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / В. І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с. 12. Салюк М.Р. Методичні вказівки для написання дипломних робіт (для студентів 5 курсу денної форми навчання географічного факультету спеціальності: 7.04010401 – „Географія”). Укл.: М.Р. Салюк. – Ужгород: Видав. “УжНУ”, 2016. – 50 с.
------------------------------------	---

	<p>13. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К.: Знання, 2005. – 310 с.</p> <p>14. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К.: ”Знання-Прес”, 2003. – 295 с.</p> <p>15. Шопа Я.І. Студентська наукова робота : навч. посібн./ Я. І. Шопа, О. І. Конопельник, Н. Є. Фтомин ; за ред. П. М. Якібчука – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 184 с.</p> <p>16. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів : навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарного профілю / Віталій Яремчук. – Острого : Національний університет “Острозька академія”, 2012. – 56 с.; 2-ге вид., виправл.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>1. Дорошенко В.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. - 156 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://card-file.onaft.edu.ua/handle/123456789/9514</p> <p>2. Зянько В.В. Основи науково-дослідної роботи: Навчальний посібник./ В.В. Зянько, Н.О. Коваль, Т.О. Журко – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 143 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fk.vntu.edu.ua/images/documents/zianko_koval.pdf</p> <p>3. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/marts_yn_osn_nayk_dosl.pdf</p> <p>4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf</p> <p>5. Тележенко Л.М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Тележенко, Н. А. Дзюба, М. А. Кашкано, Л. О. Валєвська ; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Херсон: Вид. Гринь Д.С., 2016.- 192 с. - Бібліогр.: с. 187-190. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://card-file.onaft.edu.ua/handle/123456789/3366</p> <p>6. Шопа Я.І. Студентська наукова робота : навч. посібн. / Я. І. Шопа, О. І. Конопельник, Н. Є. Фтомин ; за ред. П. М. Якібчука – Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 184 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://physics.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/Stud-naukova-robota.pdf</p> <p>Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів : навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарного профілю / В. Яремчук. – Острого : Національний університет “Острозька академія”, 2012. – 56 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eprints.oa.edu.ua/3008/1/posibnyk_Yaremchuk_web.pdf.</p>
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наука як форма пізнання світу 2. Підходи до періодизації історії науки 3. Донаукові знання Стародавнього сходу 4. Зародження наукових знань у часи античності. Натурфілософія 5. Середньовічна наука 6. Перша наукова революція XVII ст. і становлення класичної науки 7. Розвиток науки у XVII - XIX ст. 8. Розвиток науки у першій половині XX ст. 9. Розвиток науки у другій половині XX - на початку XXI ст.

10. Поняття і особливості наукового пізнання
11. Наукове дослідження. Суб'єкт і об'єкт наукових досліджень. Наукова діяльність
12. Наукознавство. Класифікація наук
13. Науково-дослідна робота студентів
14. Поняття наукової методології
15. Науковий факт та наукова проблема
16. Наукова ідея та гіпотеза. Формування та обґрунтування наукових гіпотез
17. Поняття наукової теорії, її сутність та структура
18. Структурні елементи теорії. Наукова концепція, парадигма, вчення
19. Докази як процес встановлення істинності твердження
20. Зміст та значення наукової термінології
21. Поняття, терміни та категорії в науці
22. Типологія термінів
23. Формування термінів
24. Розвиток української наукової термінології
25. Поняття наукового методу та його основні риси
26. Система методів наукових досліджень
27. Філософські принципи у науковому пізнанні
28. Загальнологічні методи
29. Загальнонаукові методи
30. Конкретнонаукові методи
31. Методика наукових досліджень
32. Методологія, метод, методика: відмінність понять
33. Види природничих досліджень
34. Підготовка природничих досліджень
35. Етапи проведення природничих досліджень
36. Експериментальні природничі дослідження
37. Польові географічні дослідження, їх організація, проведення та аналіз
38. Організація географічних експедицій
39. Методика проведення соціально- та економіко-географічних досліджень
40. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
41. Види науково-технічної інформації
42. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі
43. Методи пошуку і збору наукової інформації
44. Інформаційно-пошукові системи
45. Робота з бібліографією
46. Пошук наукової інформації в мережі Інтернет
47. Техніка роботи з науковою літературою
48. Аналіз та інтерпретація наукової інформації
49. Наукова організація праці
50. Планування праці в наукових дослідженнях
51. Особливості творчої праці в наукових дослідженнях
52. Програма, попередній план, робочий план, графік виконання дослідження
53. Основні етапи наукового дослідження
54. Етапи студентського наукового дослідження
55. Раціональний трудовий режим дослідника та організація робочого місця
56. Види наукових публікацій
57. Наукова стаття
58. Тези наукової доповіді (повідомлення)
59. Наукова доповідь (повідомлення)
60. Студентський реферат та вимоги до нього
61. Курсова, дипломна та магістерська роботи як різновид НДРС
62. Правила оформлення публікацій
63. Особливості наукової мови
64. Структура наукової роботи
65. Вимоги до оформлення текстової частини роботи

	<ol style="list-style-type: none">66. Оформлення цитат та посилань у тексті роботи67. Оформлення ілюстрацій, таблиць та формул68. Оформлення списку використаних джерел69. Оформлення додатків та анотацій70. Використання програмного пакету Microsoft Office при оформленні наукових робіт71. Підготовка презентації до захисту наукових робіт72. Впровадження результатів наукових досліджень73. Ефективність наукових досліджень та її види74. Економічна ефективність наукових досліджень75. Система державної організації наукових досліджень в Україні76. Наукові кадри та їх підготовка77. Нормативно-правові акти з питань науково-дослідної роботи78. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні79. Міжнародна науково-технічна співпраця України80. Етичні норми і цінності науки81. Зарубіжна система наукової підготовки82. Форми та основні напрямки проведення науково-дослідної роботи за кордоном83. Організація науково-дослідної роботи у США84. Організація науково-дослідної роботи у Європі
--	---